

Monumentnummer*: 512373

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 maart 2001
Kadaster deel/nr 82644/125

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Griendtsveen Horst aan de Maas Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Griendtsveen

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Horst	G			940
Horst	G			823
Horst	G			666

Omschrijving**

Inleiding

De Half Twaalfse brug, een OPHAALBRUG die haar naam ontleent aan de oorspronkelijke ligging tussen sluis elf en twaalf in de Zuid-Willemsvaart, is op de hameipoort voorzien van enig neo-gotisch ornament en dateert vermoedelijk uit de tweede helft van de negentiende eeuw. De brug lag oorspronkelijk over de circa 120 kilometer lange Zuid-Willemsvaart die tussen 1822 en 1826 werd gegraven. De brug verbond de Brugstraat met de Kalkweg in Someren. In 20076 is de brug verplaatst naar de Helenavaart in Griendtsveen. De brughoofden en het brugwachtershuisje zijn niet meeverhuisd.

Technische gegevens: doorvaartwijdte 8,25 meter; rijwegbreedte 3,20 meter; maximale belasting 3,5 ton (was 5 ton). In 1948 is de val, na geleden oorlogsschade (1940 en 1944), vernieuwd en zijn de hameipoort en balans hersteld en gedeeltelijk vervangen. In 1988 is de handbeweging van de lier vervangen door een hydraulische aandrijving en hierna nog vervangen door een hydraulische cilinder, die de balans aandrijft. Opzij van de brug een ijzeren bedieningshokje.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De ophaalbrug is een geklonken ijzeren basculebrug met rondboog in de hameipoort. De bovenrand van de hameipoort vertoont vier cirkelvormige opengewerkte ornamenten, de zwikken van de hameiboog vertonen vierpassen. De bascule bestaat uit twee naar de einden toe verjongende I-profielbalken, die met elkaar zijn verbonden door geklonken vakwerkliggers. Val met houten dek op ijzeren vakwerk.

Waardering

De Half Twaalfse brug is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarde als uitdrukking van de ontsluiting van Noord-Brabant door de aanleg van waterwegen en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de ophaalbruggen over waterwegen in de tweede helft van de negentiende eeuw. Het object heeft architectuurhistorische waarde wegens de toepassing van sober neogotisch ornament, ter verrijking en versteviging van de constructie. Het object heeft tevens industrieel-archeologische waarde als voorbeeld van de toepassing van geklonken ijzerverbindingen. De ophaalbrug is ondanks latere herstellingen nog steeds zeldzaam als een der oudste voorbeelden van dit brugtype in Noord-Brabant.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument